

СТАНОВИЩЕ

от акад. Людмил Христосков

по обявения конкурс за професор към департамент Сеизмология при Национален Институт по Геофизика, Геодезия и География /НИГГГ/ към БАН с единствен кандидат доцент доктор Ценка Велкова Христова

На обявения в ДВ No106/30.12.2011 по научната специалност 01.04.06 “Сеизмология и вътрешен строеж на Земята” конкурс за заемане на академичната длъжност професор са се е явил единствен кандидат доктор Ценка Велкова Христова от департамент Сеизмология при НИГГГ. Без да навлизам в биографични подробности отбелязвам, че най-непосредствено познавам дейността на Ц. Христова в областта на сеизмологията в института повече от 30 години и съм с отлични впечатления за нейната активност, отговорност и приноси към научно-изследователската дейност на института.

Общо са представени 54 публикации, 27 пряко за конкурса, т.е. са редуцирани 27 публикации от дисертацията за научната степен “доктор” и от конкурса за доцент. Темата на дисертацията е “Дълбочинни структури в Егейския регион – морфология и сеизмологични характеристики” и напълно се вписва в тематиката на конкурса.

Като допълнения са приложени научни отчети от изследвания, извършени по време на специализации в Тайван и Япония (3 бр.), справка за експертни оценки и рецензии (10), разработки от кандидата включени в годишни отчети на ГФИ като значими научни и научно-приложни резултати, справка за благодарности за извършена дейност като рецензент в престижни научни списания и Американската Национална Научна Фондация (6). Приложен е и списък на 20 научни доклада, разработени с участието на автора.

Ц. Христова е ръководител на 2 научно-изследователски проекта, участник е в 5, разработила е 3 международни научни проекта свързани със специализации в Тайван, Франция и Япония. Като научен ко-директор е главен организатор на работното съвещание-симпозиум „Earthquake monitoring and seismic hazard mitigation in Balkan countries”, финансирано от НАТО, с участници от 22 страни и крупни международни организации като IRIS, ORFEUS, EMSC, MEDNET.

Научните публикации, представени по конкурса могат да бъдат систематизирани в следните три най-основни направления:

- **регионална сеизмичност, сеизмичен режим, последствия от земетресения;**
- **сеизмоактивни структури – морфология, сеизмогенни свойства и геодинамика по сеизмологични данни;**
- **пространствено разпределение на параметри на сеизмичния hazard в тектонско активни сеизмогенни структури.**

По първото направление най-съществените приноси на Ц. Христова са в обработката и анализа на сеизмични данни за територията на България и издаването на каталог за земетресенията, обследване на последствията от земетресението в района на гр. Провадия през 2004 г., като за първи път е приложена новата Европейска макросеизмична скала (EMS-98). По второто направление съществена е разработката на нов подход за изследване на морфологията и съвременната динамика на сложни сеизмоактивни структури (субдукционни зони и периферната им сеизмоактивност) в глобален и регионален мащаб. Подходът способства решаването на следните фундаментални задачи: получаване на количествена оценка за основните геодинамични сили контролиращи процесите в изследваните региони, идентифициране и откриване на структури със специфична роля в геодинамичните процеси, проверка на валидността на общоприетите теоретични модели и хипотези за тектониката и геодинамиката на

литосферните плочи и сеизмогенните процеси в субдукционни зони. Прецизно са изследвани сеизмоактивни структури в осем региона, включително важния за нас Егейски регион, в северната периферия на който се генерира земетръсната активност у нас. Веднага трябва да отбележа, че Ц.Христова е инициатор, създател и реализатор на това важно изследователско направление в българската сеизмология. По третото направление съществено е изследването на пространственото разпределение на сеизмичния хазарт за региона на остров Крит, за Егейската субдукционна зона и за горележащата литосферна плоча разгледани поотделно.

Подчертавам, че голяма част от публикациите на Ц.Христова са в най-престижните международни списания, където се те рецензират под лупа и се печатат само оригинални и нови научни резултати. Така, общият импакт фактор на публикациите по конкурса е 14.447, а броят на цитатите е 119, между които 2 в Nature и 1 в Science, с общ импакт фактор на цитиранията 202.73.

В заключение, отчитайки изложеното дотук, считам, че д-р Ценка Христова притежава всички необходими качества за професор, тъй като е опитен и утвърдил се специалист-новатор в областта на сеизмологията, преди всичко като експерт в областта динамика на земната кора и мантия в тектонско активни структури по сеизмологични данни.

Нейната научна и научно-приложна дейност отговарят изцяло на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в РБ, Наредбата за неговото приложение и съответните правилници на БАН и НИГГГ. Препоръчвам на уважаемото научно жури да предложи на членовете на Научния съвет на Националния институт по геофизика, геодезия и география д-р Ценка Велкова Христова да бъде избрана за професор.

София
26 април 2012 г.

Написал становището: акад. Л. Христосков